

1/Zbiór dokumentów pergaminowych, sygn. 4467

Konfederacja generalna warszawska to uchwała podjęta w dniu 28 stycznia 1573 roku na zjeździe powszechnym szlacheckim, na zamku w Warszawie, mająca na celu zachowanie pokoju i porządku wewnętrznego oraz pokoju religijnego między społecznościami wyznaniowymi zamieszkującymi Rzeczpospolitą.

Dokument sporządzono na pergaminie pismem odręcznym w języku polskim i łacińskim.

Pergamin nosi widoczne ślady zniszczenia, jest pomarszczony, pismo w niektórych miejscach jest zatarte, w górnym lewym rogu nieznaczny fragment został wyrwany.

Pergamin ma wymiary 64 centymetry na 35 centymetrów oraz 16 centymetrową zakładkę na dole dokumentu. Do pergaminu (dolnej zakładki) przywieszono 206 pieczęci w okrągłych miskach pieczętnych w ilości 206 sztuk przymocowane w sześciu rzędach przy pomocy jedwabnych sznurków o regularnym splocie w kolorach żółto-zielono-czerwono-niebieskim. Pieczęcie odcisnięte są w naturalnym wosku w kolorze czerwonym lub zielonym. Kilka misek pieczętnych jest pustych. Spośród tych 209 pieczęci historykom udało się zidentyfikować tylko 128 pieczęci natomiast pozostałych 81 pieczęci jest całkowicie zniszczonych.

Konfederację podpisali najwybitniejsi przedstawiciele szlachty – wśród nich biskup krakowski Franciszek Krasiński, Paweł Pac – kasztelan wileński, Hieronim Ossoliński – kasztelan sandomierski, hetman wielki koronny Jan Firlej, wojewoda krakowski Mikołaj Firlej, sekretarz królewski, późniejszy kanclerz wielki koronny i hetman wielki koronny – Jan Zamoyski.

Konfederacja zapewniała nie tylko pokój religijny w Rzeczypospolitej ale też zobowiązywała ona wszystkich obywateli państwa do podporządkowania się podejmowanym kolegialnie decyzjom i do zachowania istniejącego porządku prawnego. W tym właśnie zakresie osiągnęła ona spektakularny sukces.

Widomym znakiem uznania znaczenia uchwalenia Konfederacji Warszawskiej stało się wpisanie tego dokumentu w dniu 16 października 2003 roku na światową listę UNESCO Pamięć Świata. Potwierdzono w ten sposób jego wpływ nie tylko na dzieje Polski, czy Europy, lecz również na dzieje całego świata.